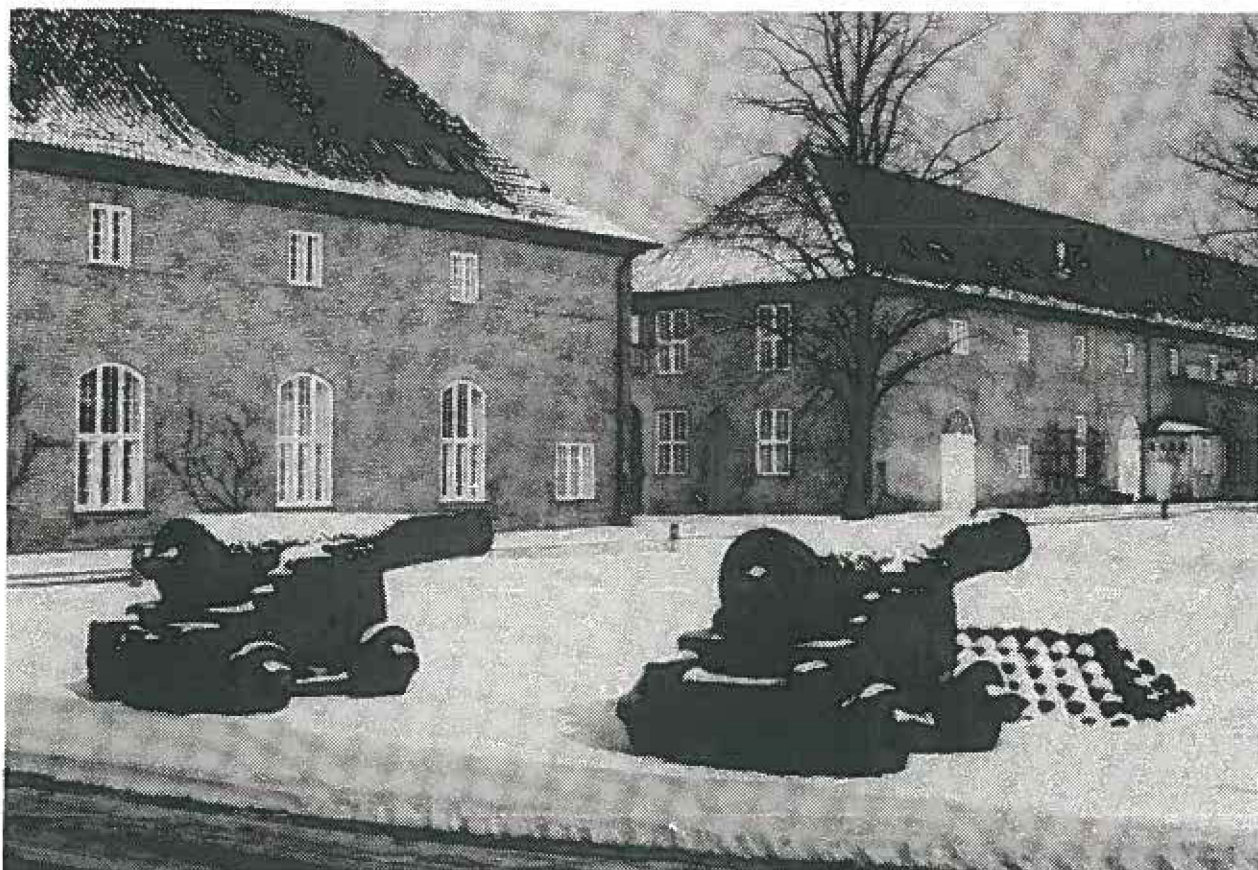

SØVÆRNS- ORIENTERING

Glimt fra Kuglegården på Arsenaløen, hvor Søartilleriet havde til huse indtil sammenlægningen under Søværnets Materielkommando i 1970. (SMK FOT).

Søværnets tekniske tjenester - 250 år

I år kan søværnets tekniske tjenester fejre 250 års jubilæum. De tekniske tjenester har gennem disse mange år ikke udgjort en samlet institution, men har været en række selvstændige funktioner, der først i 1970 blev samlet under en hat, Søværnets Materielkommando.

Etableringen af den tekniske funktion inden for flåden i 1739 havde som forudsætninger dels tekniske og kontrolmæssige, dels organisatoriske forhold.

I 1730'erne var der især med Frankrig som udgangspunkt fremkommet nye teorier om de matematiske og fysiske love, der gjorde sig gældende inden for skibsbygningsvidenskaben. Samtidig fandt der stridigheder sted inden for flådens skibsbygning om principperne for skibes bygning. Følgen af dette blev, at flådens administrator, grev F.Danneskiold-Samsøe, den 9. januar 1739 nedsatte "Søetatens konstruktionskommission", hvori de teknisk kyn- dige søofficerer, som flåden rådede over, blev indsat som medlemmer. Kommissionens opgave var dels at være et overordnet kontrolorgan for skibsbyggeriet og fabrikmesteren, dels at udgøre flådens øverste tekniske ekspertise. Hermed var en selvstændig teknisk funktion skabt inden for flåden. Organisatorisk havde Danneskiold-Samsøe igennem et par år arbejdet med at gøre flåden mere selvstændig og uafhængig af hæren. Dette havde især været tilfældet inden for tekniske forhold og artilleriet, som var fælles for de to værn under landmilitær ledelse.

Nedsættelsen af konstruktionskommissionen blev ligeledes i januar 1739 fulgt op med oprettelsen af Søartilleriet, der dermed blev udskilt fra det fælles Artilleri. I maj ligeledes 1739 blev den første store faste dok indviet.

Konstruktionskommissionen, Søartilleriet samt Dokken blev i mange år fremover rammen for de tekniske funktioner inden for flåden, og det er derfor med god grund, at man betragter 1739 som oprettelsesåret for de tekniske tjenester.

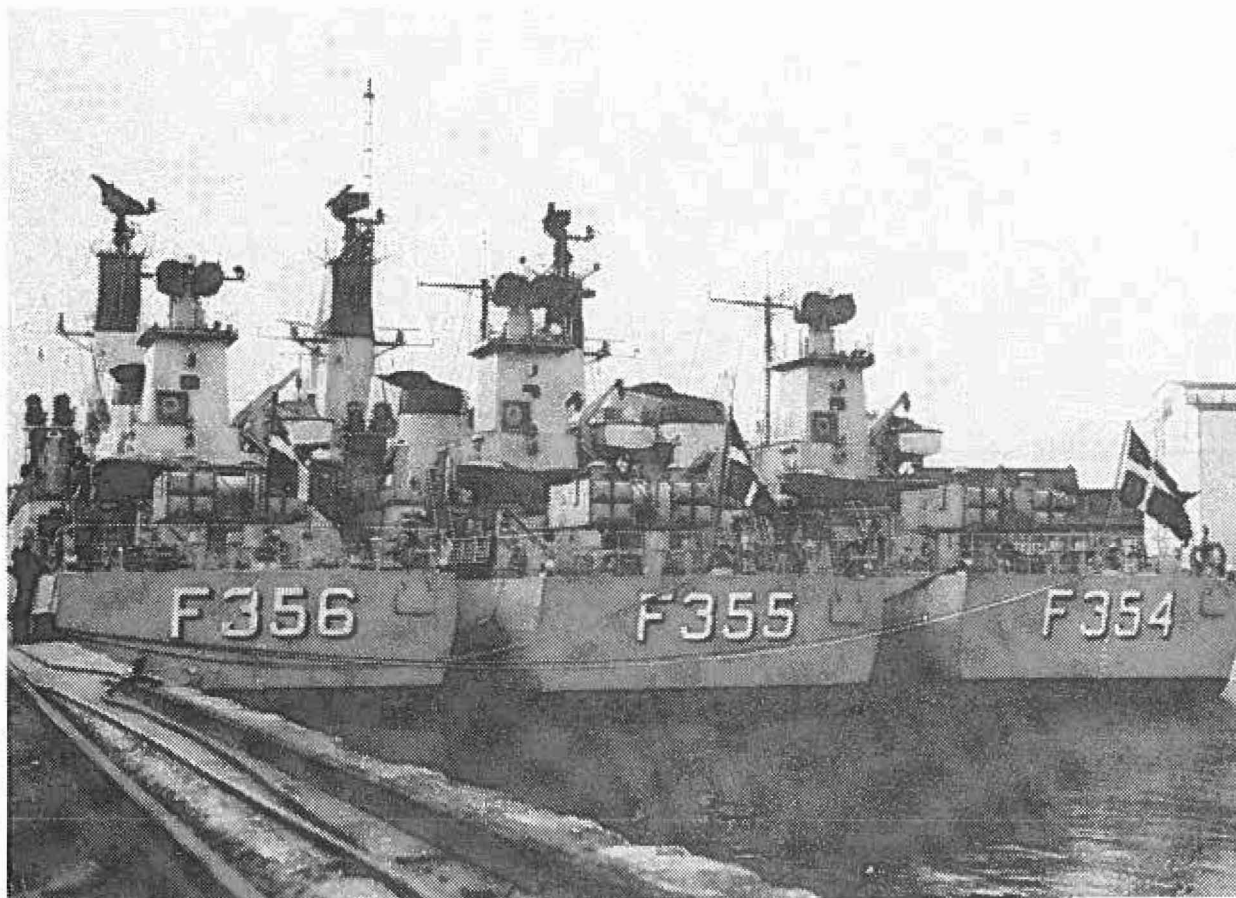
I begyndelsen af 1800-tallet begyndte man at systematisere uddannelsen af tekniske søofficerer, og med dette supplement til den fra 1739 eksisterende ramme kunne man klare sig op til midten af dette århundrede.

Den tekniske revolution i sidste halvdel af 1800-tallet medførte, at nye våben og ny teknologi blev implementeret i flåden. Dette bevirkede nye organisatoriske forhold, og flere nye "væsener" blev oprettet, f.eks. Søminevæsenet.

Flåden var i stand til at følge med de teknologiske frem- skridt frem til mellemkrigsårene i nærværende århundrede. Derefter blev det vanskeligt økonomisk at holde sig ajour.

Efter 2. Verdenskrig er der igen sat en kraftig teknisk ud- vikling i gang, og bl.a. takket være vores indtræden i NATO har det været muligt at holde nogenlunde trit med udviklingen. Som tidligere klarede man sig organisatorisk med at oprette nye

væsener, der varetog de nye tekniske opgaver, et eksempel herpå er Søværnets Televæsen. Koordineringen mellem de tekniske opgaver blev imidlertid mere og mere påkrævet, og det hele blev derfor meget naturligt i 1970 samlet i Søværnets Materielkommando. I denne indgik Skibs- og Maskininspektionen, Søartilleriet, Søminevæsenet, Televæsenet, Navigationsvæsenet og Søværnets Intendantur.

Et eksempel på betydningen af den tekniske koordination kom til udtryk ved korvetprogrammet - her ses de tre korvetter af NIELS JUEL-klassen. (SVN FOT).

På trods af reducerede midler står Søværnets Materielkommando i disse år i en rivende teknisk udvikling, og viderefører i fuldt omfang de rammer for de tekniske funktioner, der blev skabt inden for flåden for 250 år siden.

Da der ikke er tale om en speciel oprettelsesdato for en bestemt institution eller myndighed, men om en række initiativer med hensyn til de tekniske funktioner, som blev taget i 1739, har man fra Søværnets Materielkommandos side valgt at gøre 1989 som sådan til et jublæumsår.

Det vil bl.a. blive fejret ved udsendelse af en publikation om søværnets tekniske tjenester gennem 250 år, der udarbejdes af

Marinestabens historiske konsulent, overarkivar Hans Chr. Bjerg, med bistand af kontreadmiral I. Rodholm. Endvidere vil der i forbindelse med det nye Orlogsmuseum, der forventes åbnet i efteråret, blive arrangeret en særudstilling, som belyser de tekniske funktioners, myndigheders og personellets historie.

(SMK)

Nytårsparade og overrækkelse af rationaliseringspræmie ved Torpedobådseskadren

Onsdag 4. januar afholdt Torpedobådseskadren nytårsparade, herunder uddeltes en rationaliseringspræmie på kr. 5.000,- til hjemsendt værnepligtig C.J. Holm, tidligere Torpedobåden BREDAL.

Chefen for Torpedobådseskadren overrækker rationaliseringspræmien på kr. 5.000,-, dog fratrukket kildeskat. (SVN FOT).

C.J. Holm har i løbet af sin værnepligtstid udarbejdet et forslag til forbedring af lenseforholdene i torpedobådene. Forslaget indeholder principtegninger af et separeringsrør, der forbedrer sikkerheden mod utilsigtet lænsning af forurenede lastvand.

Søværnets Materielkommandos (SMK) rationaliseringsudvalg har bedømt forslaget og indstillet det til præmiering. Chefen for SMK tiltrådte indstillingen og har udtalt, at SMK agter at lade ideen indgå i et kommende anlæg til lastvandsseparering i mindre enheder i søværnet.

(TBE)

Første ordinære møde i SOK FÆLSU

Søværnets operative Kommandos Fællessamarbejdsudvalg (SOK FÆLSU) blev oprettet ved et stiftende møde i SOK den 27. oktober 1988. Den 17. januar afholdtes første ordinære møde på korvetten PETER TORDENSKIOLD, og mødedeltagerne ses her fotograferet på bakken af korvetten.

(SVN FOT)

SOK FÆLSU består af 7 medlemmer udpeget af de forhandlingsberettigede personelorganisationer, samt af 7 medlemmer fra ledelsessiden udpeget af Søværnets operative Kommando.

Medlemmerne kommer fra underlagte eskadrer og marinedistrikter, og SOK FÆLSU fungerer som et overordnet samarbejdsorgan for sager af generel karakter inden for SOK område.

(SOK)

SACEUR sejlads med FLYVEFISKEN og NIELS JUEL

24. januar foretog Den øverstkommanderende for de allierede styrker i Europa (SACEUR), general J.R.Galvin, under ledsagelse af Forsvarschefen sejlads med patruljefartøjet FLYVEFISKEN (FLYV) og korvetten NIELS JUEL (NIJU) i Sundet. Besøget indledtes kl. 1330 i Helsingør, hvor SACEUR gik om bord i FLYV, og her blev modtaget af chefen for Søværnets operative Kommando (CH SOK).

Chefen for FLYVEFISKEN orienterer SACEUR om FLYVEFISKENs højteknologiske udstyr. (SVN FOT).

Efter en kort rundvisning på torpedobåden KRIEGER, som var forføjet på siden af FLYV, forlagde FLYV med SACEUR om bord til Sundet for rendezvous med NIJU. Under forlægningen demonstreredes FLYV manøvreegenskaber m.v., og CH SOK var vært ved en frokost.

Syd for Ven overførtes SACEUR fra FLYV til NIJU, og efter en kort rundvisning var der "steam-past" af FLYV samt 4 torpedobåde. CH SOK orienterede herefter om SOK virksomhed og operative planer.

Torpedobådene under Steam-Past for SACEUR om bord på Korvetten NIELS JUEL. (SVN FOT).

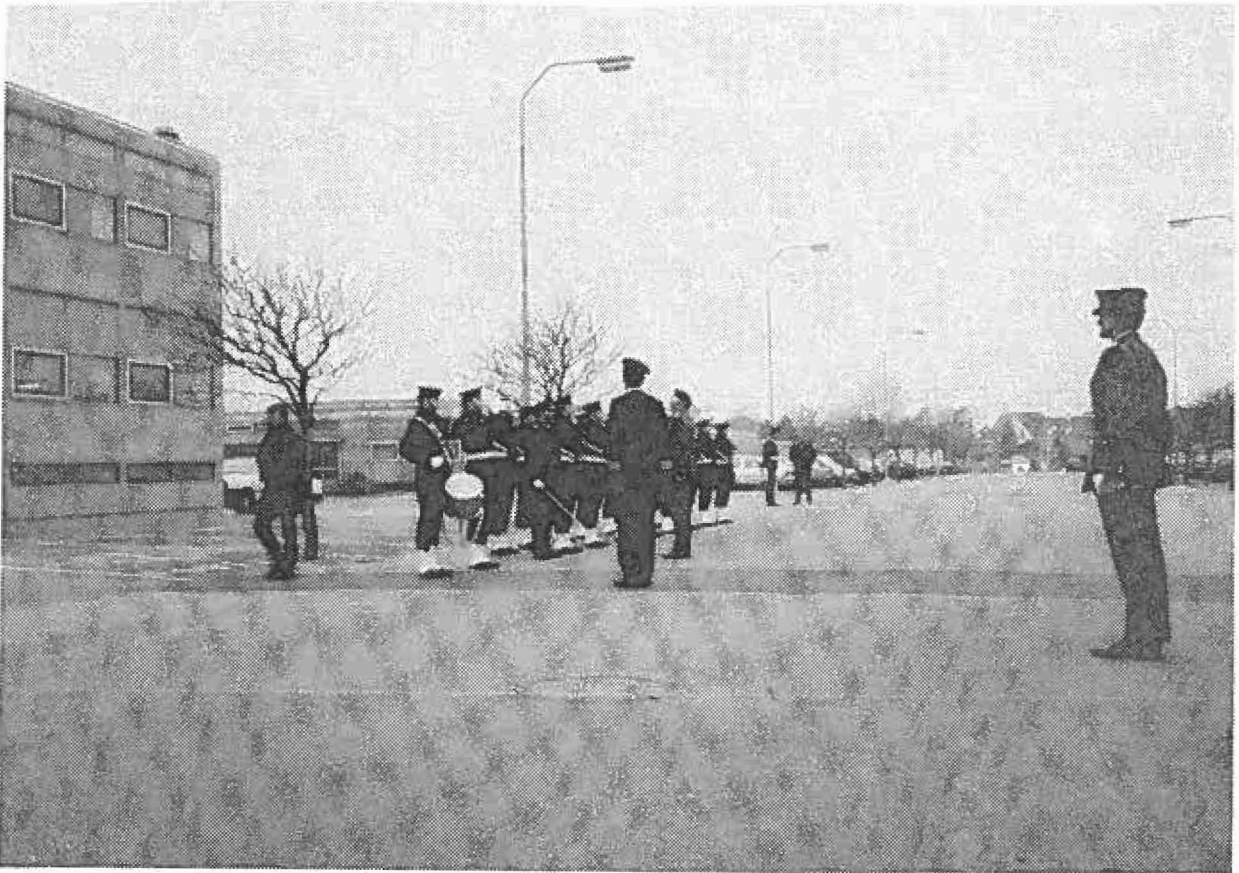
CH SOK orienterer SACEUR om planer vedrørende taktiske søoperationer. (SVN FOT).

Kl. 1630 ankom NIJU til Langelinie, og SACEUR kunne pibes fra borde efter et velgennemført arrangement.

(SOK)

CINCNORTH besøg ved Flådestation Frederikshavn og Kattegats Marinedistrikt

26. januar aflagde Chefen for de allierede styrker i NATOs Nordregion (CINCNORTH), General Geoffrey Howlett, KBE, MC besøg ved Flådestation Frederikshavn (FLS FRH) og Kattegats Marinedistrikt (KGM). Programmet startede ved generalens ankomst til flådestationen, hvor han modtog skansevagt.

General Sir Geoffrey Howlett modtager, under ledsagelse af chefen for Flådestation Frederikshavn, skansevagtshonnør. (FLS FRH FOT).

Herefter var der arrangeret et kort pressemøde med repræsentanter fra den lokale presse. Umiddelbart efter gav chefen for flådestationen en kort briefing om FLS FRH og KGM ansvar og opgaver. Efter briefing var der rundvisning på flådestationens område, på Kampinformationsskolen samt på KGM, hvor generalen aflagde besøg i operationsrummet og blev briefet om situationen i KGM ansvarsområde.

Besøget afsluttedes med en frokost i Kommandørboligen.

Under pressemødet udtalte generalen sig til pressens repræ-

sentanter om den betydning, FLS FRH og KGM logistisk og overvågningsmæssigt har med den specielle beliggenhed i baglandet og alligevel centralt ved et hovedgennemsejlingsfarvand.

(FLS FRH)

SØVÆRNETS IDRÆTSKOMITÉ

STÆVNEKALENDER 1989

	23. JANUAR FODBOLD FINALE		MAJ - OKTOBER SØVÆRNETS ATLETIK- PERIODE		12. SEPTEMBER MARINETREKAMP TILM.: 1. SEPTEMBER
	21. FEBRUAR FÆGTNING TILM.: 10. FEBRUAR		10. MAJ PISTOLSKYDNING TILM.: 28. APRIL		24. OKTOBER SVØMNING TILM.: 9. OKTOBER
	1. MARTS BORDTENNIS TILM.: 20. FEBRUAR		6. - 8. JUNI SEJLADS UDT. NORDISK SØSPORTSUGE TILM.: 22. MAJ		25. OKTOBER VOLLEYBALL TILM.: 9. OKTOBER
	8. - 9. MARTS BADMINTON TILM.: 27. FEBRUAR		14. JUNI GEVÆR/MP SKYDNING TILM.: 30. MAJ		14. - 15. NOVEMBER HÅNDBOLD (CUP) TILM.: 2. NOVEMBER
	30. MARTS ORIENTERINGSLØB TILM.: 2. MARTS		28. - 30. AUGUST KAPSEJLADS TILM.: 16. AUGUST NORDISK		23. NOVEMBER IDRÆTSUDVALGSMØDE I HVERT KVARTAL IDRÆTSKOMITEMØDE
	APRIL - OKTOBER FODBOLD (POINT) TILM.: 14. MARTS		4. - 5. SEPTEMBER TENNIS TILM.: 21. AUGUST		
	18. - 19. APRIL HÅNDBOLD (POINT) TILM.: 4. APRIL		6. SEPTEMBER ATLETIK TILM.: 21. AUGUST		

Mineuskadeliggørelsesudrykninger fra Hoveddepot Grelshede

Depotets mineuskadeliggørelseshold har i oktober kvartal 1988 haft 36 udrykninger, hvoraf de 20 var efter farlige genstande.

Udrykningerne har bl.a. omfattet følgende:

2 stk. hornminer, 1 stk. hedgehog, 4 stk. location marine marker, 2 stk. markør fosfor, 1 stk. submarine poseidon, 5 stk. nødraketter, 1 stk. bådsignal, 17 stk. aerolitladninger, 11 stk. detonatorer, 2 stk. wiretromler til mineankre, 10 stk. mineankre, 2 stk. bundplader til mineankre, 2 stk. mineskaller, 1 stk. topplade til mineanker, 1 stk. trawlerkugle, 2 stk. sonarbøjer.

Der har været kørt 5200 km og sejlet med orlogskuttere.

(FLS FRH).

Indland kort

Inspektøren for Søværnets tjenestestedsbesøg ved Søværnets Teknikskole

Inspektøren for Søværnet aflagde onsdag den 18. januar tjenestestedsbesøg ved Søværnets Teknikskole.

Søværnets Teknikinspektør med stab orienterede indledningsvis om teknikskolens opgaver og organisation, herunder de forskellige kursers opbygning og uddannelsesmål, samt fremtidsperspektiver.

Besøget omfattede tillige en orientering om/og besigtigelse af undervisningen ved:

- Elektronikteknisk kursus (Faggrupperne: Data, sonar og radar),
- ABCD/SA-kursus (SHS), hvor bl.a. nyt brandslukningsmateriel til søværnets enheder blev præsenteret.

Inspektøren for Søværnets tjenestestedsbesøg ved Søværnets Officersskole

Inspektøren for Søværnet aflagde onsdag den 25. januar tjenestestedsbesøg ved Søværnets Officersskole.

Tjenestestedsbesøget blev indledt med, at chefen for officersskolen gav en orientering om skolens organisation, personel- og uddannelsesforhold, samt hvilke aktiviteter der foregik på skolen.

Derefter var der rundvisning på officersskolen, hvor Inspektøren for Søværnet overværede undervisning i enkelte klasser. Tjenestestedsbesøget blev afsluttet med en uddybende orientering omkring skolens aktiviteter og fremtidige virke.

Tjenestestedsbesøg ved Søværnets Frømandskorps og Hoveddepot Kongsøre

Chefen for Udviklings- og Uddannelsesafdelingen i Marinestaben (CH/MSTU) aflagde på Inspektøren for Søværnets vegne tjenestestedsbesøg ved Søværnets Frømandskorps og ved Hoveddepot Kongsøre tirsdag den 31. januar.

Besøget ved frømandskorpset startede med, at CH/MSTU med ledsagere blev modtaget af chefen for Søværnets Frømandskorps og chefen for Undervandsbådseskadren. Efter en orientering om frømandskorpsets organisations-, personel- og uddannelsesmæssige forhold var der en rundvisning på frømandskorpsets område, herunder bl.a. patruljeudrustning, båd- og dykkermateriel samt køretøjer. Herefter blev aktiviteter på feltbanen samt dykning fra gummibåd i fart demonstreret. Besøget afsluttedes med en parade og efterfølgende drøftelse med frømandskorpsets personel om aktuelle problemer ved frømandskorpset.

Om eftermiddagen fortsatte besøget ved Hoveddepot Kongsøre, hvor chefen gav en orientering om organisation, personel og administrative forhold samt de torpedomæssige arbejdsopgaver.

Besøget fortsatte med en rundvisning i administrationsbygningen og på torpedoværkstederne. Besøget afsluttedes med en demonstration af en nyanskaffet undervandsrobot SEA OWL, der var installeret i torpedoindbjærningsfartøjet MUNIN.

Flådebesøg

Den tyske (BRD) 7. Ministrygereskadre, bestående af enhederne FRAUENLOB, NAUTILUS, GEFION, MEDUSA, UNDINE, MINERVA, DIANA, LORELEY, ATLANTIS, ACHERON og HANSA (FRAUENLOB-klassen), aflægger rutinebesøg i Vejle i perioden 10.-13. februar. Chef

for styrken vil være orlogskaptajn Wolfgang Anders om bord i GEFION. Samlet besætning: 25 officerer, 133 sergenter og 166 menige.

---oo0oo---

En hollandsk minerydningsstyrke, bestående af minejagerne HELLEVOETSLUIS, ZIERIKZEE, SCHIEDAM og SCHEVENINGEN (ALKMAR-klassen), aflægger rutinebesøg i Esbjerg i perioden 10.-13. februar. Chef for styrken vil være kaptajnløjtnant J.Werkman om bord i SCHIEDAM. Samlet besætning: 20 officerer, 20 sergenter og 120 menige.

---oo0oo---

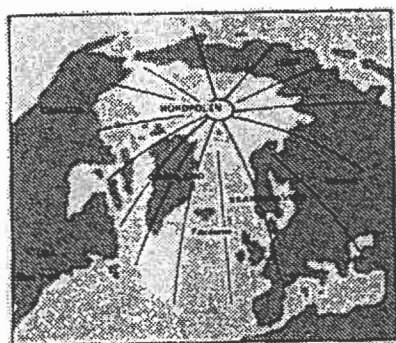
Det tyske (BRD) slæbefartøj EISVOGEL aflægger rutinebesøg i Rønne i perioden 15.-18. februar. Chef vil være skibsfører R.Wewer. Samlet besætning: 15 civile.

---oo0oo---

Den tyske (BRD) 5. Torpedobådseskadre, bestående af missilkanonbådene HÄHER, PELIKAN, ELSTER, ALK, DOMMEL, WEIHE, PINGUIN, REIHER, KRANICH (Type 148-klassen) samt depotskibet MAIN (RHEIN-klassen), aflægger rutinebesøg i København i perioden 24.-27. februar. Chef for styrken vil være kommandørkaptajn J.Ölrich om bord i MAIN. Samlet besætning: 49 officerer, 204 sergenter og 178 menige.

Udland kort

Ombygning af de canadiske destroyere af TRIBAL-klassen

Den canadiske destroyer IROQUOIS har nu fulgt søsterskibet ALGONQUIN ved at påbegynde et 18 måneders ombygningsprogram ved Mil Davis Skibsværft i Quebec. TRUMP (TRIBAL class Update and Modernisation Programme), der har en værdi på 1,6 milliarder canadiske dollars, omfatter ombygning af de canadiske destroyere af TRIBAL-klassen til områdeluftforsvarsenheder. Som del af programmet vil IROQUOIS' Ratheyon Sea Sparrow-system blive erstattet af et 32-cellet MK 41-system til

lodret affyrede missiler af typen General Dynamics Pomona Standard SM-2 (MR). Skibet vil få en OTO MELARA 76 mm super rapido kanon som erstatning for dens nuværende 127 mm kanon. General Dynamics kortholds 20 mm antimissilkanon af typen Vulcan Phalanx, en ny overvågningsradar og Plessey Shield Chaff og infrarød vildledningssystem. TRIBAL-klassen højste kommando i 1972-73, og opdateringen skulle være afsluttet i 1992, skriver "JANE's DEFENCE WEEKLY".

Nyt britisk Sea Harrier fly

Det britiske firma British Aerospace har i september prøvefløjet dets nye Sea Harrier FRS 2. Flyet, der er en videreudvikling af det i Falklandskrigen succesrige britiske flådefly, fløj i 40 minutter. Af udseende adskiller FRS 2 sig fra FRS 1 ved en større radardome, med en pulsdoppler-radar af typen Blue Vixen leveret af firmaet Ferranti. Med denne radar er der opnået altvejrsegenskaber, "Look-down-shoot-down", samtidig målsøgning-forfølgning og flermålsbekæmpning. Flyet er kompatibel med missiler af typerne AMRAAM og Sea Eagle. Herudover får FRS 2 moderne navigations- og selvbeskyttelsesudstyr. Indfasningen af det nye fly er planlagt til 1992, hedder det bl.a. i artiklen i "SOLDAT und TECHNIK".

Sonarbøjerampe til helikoptere

Den franske flåde afprøver for tiden en LYNX-helikopter udstyret med den nye Alkan 8050 sonarbøjerampe. Denne vejer 70 kg og mellem 130-140 kg med 18 sonarbøjer, og skal anvendes sammen med Murene letvægtstorpedoen. Affyringsrampen er monteret på udvendigt lad på helikopteren ved hjælp af 14 tommer standardringe. Sonarbøjerne bliver udkastet ved lufttryk, hedder det bl.a. i artiklen i "INTERNATIONAL DEFENSE REVIEW".

E.B.

S.E. Gotfred
Kommandør
Officer i Udviklings- og
Udviklings- og Produktion/Afdeling